

TÜTÜN İLE MÜCADELE ÇALIŞMA GRUBU

YENİ KORONAVİRÜS HASTALIĞI (COVID-19) GÜNLERİNDE TÜTÜN KONTROLÜ

23.11.2020

Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) küresel sağlık tehdidi olma özelliğini sürdürmektedir. Önlemlerin toplumda davranış olarak yerleşebilmesi için çabalar sürmektedir.

Aşı çalışmaları hız kazanmıştır, bu gelişmeler olumludur, ancak, henüz küresel düzeyde çözüme yönelik kapsayıcı bir sonuç elde edilememiştir.

Hastalığa özel tedavi seçenekleri ile ilgili halen çalışmalar sürmektedir.

Bu noktada aşağıdaki davranış temelli önlemler en etkili önlemlerdir:

- #Maske**
- #Mesafe**
- #Hijyen**
- #EvdeKal**

Toplumda davranışların günümüzde istenilen düzeyde olmadığı bilimsel çalışma verilerinden elde edilen sonuçlarla, medya paylaşımları gibi herkesin görebileceği ortamlardan anlaşılmaktadır. Bu noktada, dünyada hemen her ülke farklı önlemler almaktadır. Tütün kullanımı özellikle maske takmayı istenilen düzeyde gerçekleştirememenin önünde bir engel olarak durmaktadır. Tütün kullanımı ayrıca, hijyen açısından da COVID-19 mücadelesini zorlaştırmaktadır.

Yeni Koronavirüs Hastalığı mücadelesi küresel bir mücadeledir. Ülkelerin kamusal politikalarındaki eşgüdüm ve kapsayıcılık istenilen düzeye gelmeden yapılan çalışmalar eksik kalmaktadır. Bununla birlikte, alınan önlemlerin hastalıktan korunmak için çabaya katkı sunması önemli bir beklentidir. Türkiye’de COVID-19 mücadelesi için “işlek caddelerde tütün kullanımının önlenmesi” ile ilgili bir uygulama başlatılmıştır.¹ Bu uygulama ile ilgili aşağıda bazı sorulara yanıt aranmıştır:

¹ Internet <https://www.icisleri.gov.tr/koronavirus-tedbirleri-konulu-ek-genelge> Erişim tarihi: 21.11.2020.

1. Tütün kullanımının “seçilmiş” işlek caddelerde yasaklanması COVID-19 mücadelesine nasıl bir katkı sağlar?

Bilindiği üzere, tütün kullanımı birkaç nedenle COVID-19 hastalığı ile ilişkilidir.²

- COVID-19 hastalığının seyrini ağırlaştırmaktadır.
- El-ağız temasından dolayı tütün kullanımı hastalığın bulaş riskini artırmaktadır.
- Tütün dumanının bulaş riskini artırdığı belirtilmektedir.³
- Tütün kullanımı sosyalleşmeyi artırmaktadır, tütün kullanan bireylerin bir araya gelmesi, bir araya geldiklerinde de daha fazla sürede maskesiz iletişim kurma riskleri artmaktadır. Bu da bulaş riskini artırmaktadır.

Yukarıda bilimsel olarak üzerinde durulan konular özetlenmiştir. Hastalığın bilinmezleri halen oldukça fazladır, dolayısıyla, ek hangi riskleri taşıdığı bilinmemektedir. Dolayısıyla halk sağlığının en temel ilkesi olan ihtiyatlılık ilkesi⁴ gereği yaşamın her döneminde UZAK KALINMASI GEREKEN TÜTÜN BAĞIMLILIĞI COVID-19 DÖNEMİNDE ek gerekçelerle daha da fazla vurgulanmalıdır. Bu bakış açısıyla, uygulamanın olumlu olduğu düşünülmektedir.

2. Tütün kullanımının “seçilmiş” işlek caddelerde yasaklanması tütün kontrolü açısından nasıl bir katkı sağlar?

Tütün kontrolü bütünsel bir mücadeledir. Bu mücadelenin en temel basamakları; hiç başlamama, bırakmanın sağlanması, pasif etkilenimin önlenmesi olarak sıralanır. Bu adımların yaşamın her dönemi için sağlanması kamusal bir gerekliliktir. Yaşamda ortaya çıkan ek riskler, güncel ve ciddi sorunlar tütün kontrolü açısından, tütün kontrolünün hiçbir adımını dışarda bırakmadan geliştirilmelidir. Bu bağlamda, bahsi geçen uygulama ile ilgili aşağıdaki tespitler öne çıkmaktadır:

- Uygulamanın tütün kontrolü ile ilgili farkındalığa katkı sağlaması olasıdır.
- Açık alanların yanı sıra, tütün kontrolünün kapalı alanlardaki TAM UYUMU, UYGULAMASI MUTLAK ŞEKİLDE sağlanmalıdır, **herhangi bir açık alan uygulaması kapalı alan uyumuna yönelik çalışmaları hiçbir şekilde kesintiye uğratmamalıdır, geride bırakmamalıdır.** Dikkat;
 - Kapalı alan tütün kontrolü uygulamalarına TAM UYUM sağlanması mutlak bir gerekliliktir. Bu konuda var olan ihlallerin önlenmesi için gerekenler yapılmalı, eksikler tamamlanmalıdır.
 - Açık alanlarda tütün kontrolü uygulamalarının birey ve toplum sağlığını koruyacak şekilde düzenlenmesi yararlı bir uygulamadır. Yeni Koronavirüs Hastalığı süreci bu gerekliliği ortaya koyan bir süreç olmuştur.

² Smoking and COVID-19 severity. Internet <https://www.who.int/news-room/commentaries/detail/smoking-and-covid-19> Erişim tarihi: 21.11.2020.

³ Ahmed N, Maqsood A, Abduljabbar T, Vohra F. Tobacco Smoking a Potential Risk Factor in Transmission of COVID-19 Infection. Pak J Med Sci. 2020 May;36(COVID19-S4):S104-S107. doi: 10.12669/pjms.36.COVID19-S4.2739. PMID: 32582324; PMCID: PMC7306971.

⁴ Kriebel D, Tickner J, Epstein P, et al. The precautionary principle in environmental science. Environ Health Perspect. 2001;109(9):871-876. doi:10.1289/ehp.01109871.

- c. Uygulamanın seçilmiş caddelerle sınırlı olmasının gerekçesi anlaşılabilir, bununla birlikte, toplumda bu uygulamanın olmadığı diğer caddelerde, açık alanlarda "tütün içilebilir" algısını yaratma riski olabilir. Bu riski önleyici açıklamaların ve uygulamaların kamuoyunda paylaşılması ve yaygınlaştırılması gerekmektedir.
- d. Uygulamanın bütünsel mücadeleye katkı sağlayıp sağlamadığı ile ilgili bilimsel izleme ve değerlendirme çalışmalarının yapılması gerekmektedir.
- e. Bırakma konusunda motivasyonu artmış olan kişilerin erişebilecekleri tütün bırakma hizmetlerinin eş zamanlı olarak kamuoyunda paylaşılması uygun olur.
- f. Uygulamanın gerekçeleri ile daha fazla gündem oluşturarak açıklanması, ilgili bilimsel verilerin toplumun anlayacağı şekilde yaygınlaştırılması yararlı olur. Cezai işlemlerin ise; kamu tarafından birey ve toplum sağlığını korumak amacıyla koyulan kurallara uyulmadığında yapılacağının daha net bir şekilde anlatılmasının/anlaşılmasının sağlanması uygun olur.
- g. Tütün kontrolünün kamu, STK, toplum, birey iş birliğinde sürmesinin özel bir dönem olan COVID-19 dönemi için de geçerli olduğu sıklıkla gündeme getirilmelidir, paylaşılmalıdır.

Tütünsüz Yaşam Sağlıklı Yaşam!

#Maske
#Mesafe
#Hijyen
#EvdeKal

Kamuoyu ile paylaşır, saygılar sunarız.

Halk Sağlığı Uzmanları Derneği Tütün ile Mücadele Çalışma Grubu